

Vergaderjaar 2007–2008

26 150

Algemene Vergadering der Verenigde Naties

31 200 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2008

Nr. 61

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 september 2008

Op 29 februari 2008 zond ik u een brief over de *universal periodic review* (Tweede Kamer, Vergaderjaar 2007–2008, 26 150, 31 200 V, Nr. 54). Nederland heeft deze review in Genève ondergaan op 15 april 2008 en in de hierboven genoemde brief schetste ik u de achtergrond van dit nieuwe instrument. Tevens bood ik u de nationale rapportage aan die ten behoeve van de Nederlandse review was opgesteld. Daarnaast zegde ik u toe verslag uit te brengen over het verloop van de Nederlandse review na afronding daarvan.¹ Door middel van deze brief wil ik daaraan nu voldoen, mede namens de Staatssecretaris van Justitie die de Nederlandse delegatie naar de bijeenkomst van april leidde.

De *universal periodic review* (upr) is een nieuw instrument waarmee de in 2006 ingestelde VN-Mensenrechtenraad alle 192 lidstaten van de VN voortaan elke vier jaar zal doorlichten op de binnenlandse mensenrechtenprestaties. Nederland heeft zich vanaf het begin zeer inspanssen voor de upr en zich vrijwillig aangemeld om als één van de eersten te worden doorgelicht. Nederland ziet de upr nadrukkelijk niet als een momentopname, maar als een continu proces dat in de lidstaten moet leiden tot permanente aandacht voor de rechten van de mens op nationaal niveau. Het is een belangrijke stap vooruit dat in beginsel elke lidstaat van de VN zich moet onderwerpen aan een mensenrechtentoets door andere staten.

De review van Nederland

De VN-Mensenrechtenraad (MRR) heeft voor ieder land drie uur uitgetrokken voor de *universal periodic review* (upr). Daarvan krijgt het te examineren land één uur en zijn de andere twee bestemd voor de leden en de waarnemers van de MRR. De Staatssecretaris van Justitie heeft op 15 april een toelichting gegeven op het nationale rapport van Nederland en de resterende tijd gebruikt voor het ter plaatse beantwoorden van de ruim vijftig vragen die haar werden gesteld door circa dertig landen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Zoals voorzien was een groot deel van die vragen gewijd aan islamofobie, uitingen van racisme en kwesties rond migratie en integratie en aan de botsing tussen de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van meningsuiting. Andere onderwerpen die meer dan eens werden opgebracht betroffen mensenhandel, huiselijk geweld, vrouwen, migranten en de mensenrechtensituatie in de Nederlandse Antillen en Aruba.

De staatssecretaris kreeg openlijk waardering voor de transparante wijze waarop zij de zaal te woord stond. Zij ging het benoemen van moeilijke vraagstukken niet uit de weg en schetste een geloofwaardig beeld van de Nederlandse realiteit. De staatssecretaris gaf daarbij aan dat de regering zich bewust is van problemen, actief maatregelen neemt om deze op te lossen en openstaat voor aanbevelingen en suggesties. Zo ontstond een dialoog die door andere landen was vermeden.

De staatssecretaris ontving daarnaast bijval voor het feit dat zij na afloop van het examen samen met de mensenrechtenambassadeur deelnam aan een paneldiscussie getiteld: «UPR: making it work». Deze bijeenkomst was georganiseerd door het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) en Justitia et Pax in samenwerking met de *International Commission of Jurists*. Nederland was het eerste en tot nu toe enige land dat deelnam aan een dergelijke bijeenkomst van mensenrechten ngo's direct na afloop van de upr.

Naast de vragen werden aan Nederland 31 aanbevelingen gedaan. Daarop is schriftelijk gereageerd, direct voorafgaande aan de bespreking van het verslag dat over de Nederlandse upr was opgemaakt door een werkgroep van de MRR. Deze bespreking had plaats tijdens de Achtste Zitting van de Mensenrechtenraad op 11 juni 2008. Voor deze zittingen wordt per land een uur uitgetrokken, waarvan vijftien minuten zijn bestemd voor het te examineren land en waarbij ook mensenrechten ngo's het woord mogen voeren. Na een korte toelichting van de Nederlandse mensenrechtenambassadeur werd het verslag aanvaard, waarmee de Nederlandse review formeel werd beëindigd.

Hoe nu verder?

Gedurende het hele proces heeft Nederland steeds expliciet aangegeven de upr niet te zien als een momentopname maar als een continu proces en niet te wachten tot onze volgende review in 2012, maar ook tussentijds aan de MRR te rapporteren over de vorderingen die in het Koninkrijk worden gemaakt m.b.t. de aanbevelingen die ons door de leden en waarnemers van de MRR zijn gedaan.

Om dit te kunnen realiseren zal ik ook de nodige aandacht schenken aan het structureel invullen van de interdepartementale samenwerking op het gebied van de mensenrechten in Nederland, waarbij ook de Nederlandse Antillen en Aruba betrokken zullen worden. De Nederlandse Antillen maakten in april deel uit van de delegatie die de staatssecretaris heeft ondersteund, Aruba was door de korte voorbereidingstijd en capaciteitsproblemen daartoe helaas niet in staat.

Verder zal ik ernaar streven dat ook het maatschappelijk middenveld in dit proces betrokken blijft. Conform de uitgangspunten van de Mensenrechtenraad is dat middenveld ook in de aanloop naar en de afwikkeling van deze review enkele malen geconsulteerd.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen